

Adviescommissie Gegevensverstrekking Weigerende Observandi

Adviescommissie
Gegevensverstrekking Weigerende
Observandi
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Voor een onderzoek naar de geestestoestand van een verdachte, kan deze op bevel van de rechter ter observatie worden opgenomen in het Pieter Baan Centrum. Daar onderzoeken gedragsdeskundigen hem of haar. In de meeste gevallen kunnen zij de rechter adviseren over de mate waarin de verdachte het delict kan worden toegerekend, de kans op herhaling en de noodzaak van behandeling in een tbs-kliniek. Van de verdachten die naar het Pieter Baan Centrum worden verwezen – de observandi – weigert een deel medewerking aan het onderzoek. In dat geval kan het moeilijk zijn om tot een advies te komen over de aanwezigheid van een geestesstoornis ten tijde van het begaan van het strafbare feit en de wenselijkheid of noodzakelijkheid van het opleggen van een tbs-maatregel. Bij een deel van de onderzochte weigeraars is het mogelijk om ondanks de weigering toch tot een advies te komen. Er zijn echter ook weigerende observandi ten aanzien van wie het niet mogelijk is om tot een advies te komen, hetgeen soms tot gevolg heeft dat geen tbs-maatregel wordt opgelegd, terwijl dat voor de openbare orde en de veiligheid van de samenleving wel nodig zou kunnen zijn.

Regeling weigerende observandi

Op 1 januari 2019 is de Wet forensische zorg in werking getreden. Daarin is een nieuwe regeling opgenomen voor de situatie waarin deskundigen van het Pieter Baan Centrum niet tot een advies kunnen komen. In geval van zeer ernstige misdrijven kunnen van een verdachte die eerder in het Pieter Baan Centrum opgenomen is geweest, zonder diens toestemming, bestaande medische gegevens bij zijn behandelaren worden opgevraagd. Hiermee wordt beoogd een goed onderbouwd advies aan de rechter uit te brengen over de psychische gesteldheid van de verdachte en het eventueel opleggen van een tbs-maatregel.

Adviescommissie

De multidisciplinaire Adviescommissie Gegevensverstrekking Weigerende Observandi adviseert op verzoek van de Officier van Justitie, na verstrekking van de medische gegevens door de behandelaren, over de bruikbaarheid van deze medische gegevens voor de beoordeling van de psychische gesteldheid van de verdachte ten tijde van het delict.

Samenstelling commissie

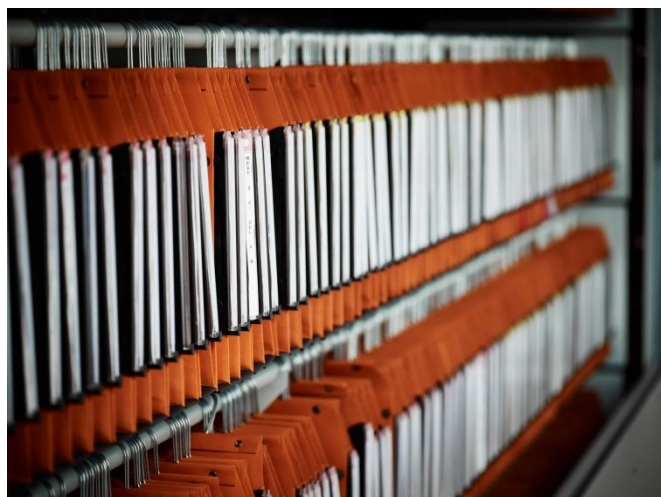
De commissie bestaat uit twee artsen, waarvan tenminste één psychiater, een gedragsdeskundige (psycholoog) en twee juristen. De psychiater is tevens voorzitter van de commissie.

Plicht tot verstrekking dossier

De wettelijke verstrekkingplicht maakt dat de behandelaar gehouden is binnen 5 werkdagen het volledige dossier aan de commissie te verstrekken. De behandelaar is door de wettelijke verstrekkingplicht ontheven van zijn zwijgplicht. De behandelaar komt daarom geen beroep toe op het medisch beroepsgeheim en het daaraan gerelateerde verschoningsrecht. De behandelaar kan dan ook niet tuchtrechtelijk, strafrechtelijk of civielrechtelijk worden aangesproken op schending van het beroepsgeheim. Wel kan de behandelaar tuchtrechtelijk worden aangesproken op het niet verstrekken, te laat verstrekken, onzorgvuldig verstrekken of onvolledig verstrekken van het dossier.

De wettelijke verstrekkingplicht houdt ook in dat voor de verstrekking van de gegevens aan de commissie niet de toestemming van de patiënt vereist is.

De behandelaar is ook niet verplicht om de patiënt te informeren over de verstrekking van de gegevens aan de commissie, ook al mag hij of zij dat natuurlijk wel. De Officier van Justitie informeert de verdachte schriftelijk, na ontvangst van het advies van de commissie, over de verstrekking van de medische gegevens door de behandelaar en over de inhoud van het advies van de commissie.

Informatiefolder Adviescommissie Gegevensverstrekking Weigerende Observandi

Procedure

Last

Na ontvangst van een verzoek van de Officier van Justitie heeft de commissie dertig dagen om advies uit te brengen.

Verzoek tot verstrekking

De commissie vraagt zo spoedig mogelijk per brief de medische gegevens van de verdachte op bij de in het verzoek van de Officier van Justitie genoemde behandelaren. Zij dienen deze gegevens binnen vijf werkdagen na ontvangst van de brief aan de commissie te verstrekken.

Voor de gegevensverstrekking ontvangen de behandelaren een unieke gebruikersnaam, waarmee zij toegang krijgen tot het beveiligde portal van de commissie. Via dit portal kunnen de behandelaren de periode waarin de patiënt bij hen onder behandeling stond opgeven, en vervolgens de gegevens uploaden. Indien behandelaren niet langer over een dossier beschikken, kunnen zij dit met een toelichting in het portal aangeven. De behandelaren die nog niet over een (volledig) digitaal dossier beschikken, kunnen dit melden aan het secretariaat van de commissie. Het secretariaat zal er dan voor zorgdragen dat het dossier digitaal beschikbaar komt voor de commissie.

Advies

De commissie brengt een advies uit over de aanwezigheid en de bruikbaarheid van behandelgegevens die relevant kunnen zijn voor de advisering over een mogelijke geestesstoornis.

Vordering

Als de Officier van Justitie de medische gegevens wil gebruiken voor aanvullend onderzoek door rapporterend deskundigen van het Pieter Baan Centrum, dient deze daartoe een machtiging te vorderen bij de penitentiaire kamer van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Hierin zitten rechters die zijn gespecialiseerd in tbs-zaken.

Machtiging

De penitentiaire kamer beoordeelt vervolgens of de medische gegevens aan de deskundigen van het Pieter Baan Centrum mogen worden verstrekt. De medische gegevens blijven onder de commissie, totdat de penitentiaire kamer een beslissing heeft genomen.

Doorverstrekking medische gegevens

Indien de penitentiaire kamer besluit dat de medische gegevens verstrekt mogen worden aan de deskundigen van het Pieter Baan Centrum, verstrekt de commissie hen de medische gegevens die de commissie in haar advies als bruikbaar heeft aangemerkt.

Vernietiging medisch dossier

Na verstrekking vernietigt de commissie het volledige medische dossier. De commissie informeert de behandelaar over zowel de verstrekking als de vernietiging van de gegevens.

Gelijktijdig verzoek om vernietiging

Indien een patiënt verzoekt om vernietiging van zijn dossier, dan dient de behandelaar hier op grond van artikel 7:455, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek in beginsel binnen drie maanden gehoor aan te geven. Op dit vernietigingsrecht bestaan echter uitzonderingen. Een gelijktijdig verzoek tot verstrekking van het dossier aan de Adviescommissie Gegevensverstrekking Weigerende Observandi is zo'n uitzondering. Slachtoffers, nabestaanden en de samenleving hebben in dat geval immers een aanmerkelijk belang bij het bewaren van de medische gegevens. Bij vragen hierover wordt aangeraden contact op te nemen met de eigen beroepsorganisatie.

Onafhankelijkheid

De Adviescommissie ontvangt bij het uitbrengen van een advies geen aanwijzingen van de minister, het openbaar ministerie of enig ander persoon of orgaan. Op alle leden van de commissie rust een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de gegevens waarover zij bij de uitoefening van hun taak de beschikking krijgen.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over de regeling en de Adviescommissie kunt u terecht op de website www.adviescommissieweigerendeobservandi.nl. Voor vragen kunt u ook contact opnemen met het secretariaat van de commissie in Utrecht via telefoonnummer 0880-713900.